

**ЖИНЬ ШАРПЫН
ХҮЧИРХИЙЛЛИЙН БУС ТЭМЦЭЛ, УХУУЛГЫН
198 АРГА**

I. АЛБАН ЁСООР МЭДЭГДЭЛ ГАРГАХ АРГА

1. Олон нийтэд хандсан илтгэл
2. Дэмжсэн, эсэргүүцсэн захидал
3. Байгууллага, институцийн тунхаглал, мэдэгдэл
4. Олон нийтийн гарын үсэг бүхий мэдэгдэл
5. Ял шийтгэхийг, гэм бурууг тогтоохыг шаардсан тунхаглал
6. Эрх ашиг нь хөндөгдөж буй бүлгээрээ эсхүл нийтээр гаргасан нэхэмжлэл

II. МЭДЭЭЛЛИЙГ ӨРГӨН ХҮРЭЭНД, ХҮРТЭЭМЖТЭЙГЭЭР ХҮРГЭХ АРГА

7. Уриа лоозон, шог зураг, бэлгэдэл
8. Далбаа, самбар, үзүүлэн
9. Ухуулах хуудас, товхимол, ном
10. Сонин, сэтгүүл
11. Дуу, дүрс бичлэг, радио, телевиз
12. Тэнгэрт бичих, газарт бичих

III. БҮЛГЭЭР ТӨЛӨӨЛҮҮЛЭХ АРГА

13. Төлөөлөгч илгээх
14. Ёгт шагнал
15. Бүлгийн лобби
16. Цугсаал (Пикет)
17. Үлгэрчилсэн санал хураалт, сонгууль

IV. ОЛОН НИЙТИЙГ ХАМАРСАН БЭЛГЭДЛИЙН ШИНЖТЭЙ ҮЙЛДЭЛ ХИЙХ АРГА

18. Туг далбаа, бэлгэдэл бүхий өнгөөр ижилсэх
19. Бэлгэдэл бүхий зүйлсийг өмсөх, зүүх
20. Залбирал, мөргөл үйлдэх
21. Бэлгэдлийн шинжтэй зүйлс илгээх
22. Нүцгэлэх
23. Өөрийн эд зүйлсийг сүйтгэх
24. Бэлгэдэл гэрэл асаах
25. Хөрөг зураг өргөх
26. Зурж, будаж тэмцлээ илэрхийлэх
27. Шинээр таних тэмдэг, нэр бүтээх
28. Бэлгэдлийн шинжтэй дуу авиа гаргах
29. Бэлгэдлийн шинжтэй эзлэлт
30. Бүдүүлэг дохио зангаа хэрэглэх

V. ХУВЬ ХҮНД ДАРАМТ ҮЗҮҮЛЭХ АРГА

31. Албан тушаалтныг дагах
32. Албан тушаалтныг егөөдөх
33. Найрсгаар хандах
34. Шөнийн суулт, залбирал хийх

VI. ДРАМ, ХӨГЖИМ ХЭРЭГЛЭХ АРГА

35. Элэглэл, шоглол
36. Жүжиг, хөгжмийн үзүүлбэрүүд
37. Дуулах

VII. ЖАГСААЛААР ЯВАХ АРГА

38. Жагсаалаар явж хүрэх
39. Өргөн жагсаал
40. Шашны жагсаал

41. Шашны алхалт
42. Тээврийн хэрэгсэлтэй цуваагаар явах

VIII. НАС НӨГЧИГЧИД ХҮНДЭТГЭЛ ҮЗҮҮЛЭХ АРГА

43. Гашуудал зарлах
44. Ёгт оршуулга үйлдэх
45. Оршуулгын өргөн жагсаал хийх
46. Нас нөгчигчийн шарил, хөшөө, дурсгалын газарт хүндэтгэл үзүүлэх

IX. ОЛОН НИЙТИЙГ ХАМАРСАН УУЛЗАЛТ, ЦУГЛААНЫ АРГА

47. Эсэргүүцэл илэрхийлэх, эсэргүүцлийг дэмжих цуглаан
48. Тэмцлийн уулзалтууд
49. Тэмцлийн дүр эсгэсэн уулзалтууд
50. Тэмцлийн сургалтууд

X. БУЦАХ, ТАТГАЛЗАХ АРГА

51. Орхиж гарах
52. Дуугаа хураах
53. Шагнал, цол тэмдгийг буцаах
54. Нуруугаа харуулан зогсох

НИЙТЭЭР ҮЛ ХАМТРАХУЙН АРГУУД**XI. ХЭРЭГЦЭЭГ БООГДУУЛАХ АРГА**

55. Нийгмийн харилцааг боогдуулах
56. Тусгайлсан хэсгээр боогдуулах
57. Лизистрата маягийн эс үйлдэхүй
58. Шашнаас хөөх
59. Шашны үйлийг цуцлах

XII. НИЙТИЙГ ХАМАРСАН АРГА ХЭМЖЭЭ, ЗАН ҮЙЛ, БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ҮЛ ОРОЛЦОХ АРГА

60. Олон нийтийг хамарсан үйл ажиллагаа, спортын үйл ажиллагааг хойшлуулах
61. Нийгмийн харилцаанд оролцохоос татгалзах
62. Хичээл хаялт
63. Нийтээр үл захирагдах
64. Нийтийн институцээс татгалзах

XIII. НИЙГЭМД ХАРЪАЛАГДАХААС ТАТГАЛЗАХ АРГА

65. Орон гэрээсээ гарахгүй байх
66. Хувь хүн захирагдахаас бүрэн татгалзах
67. Ажилчид ажлаа түр зогсоох
68. Сүмд хоргодох
69. Бүлгээрээ алга болох
70. Эсэргүүцэн дүрвэх (Хижрат)

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖИЛД ҮЛ ХАМТРАХ, БООГДУУЛАХ**XIV. ХЭРЭГЛЭГЧДИЙН ҮЙЛДЭХҮЙ**

71. Хэрэглэгчид үйлчилгээ, худалдан авалтаа зогсоох
72. Хориг тогтоосон бүтээгдэхүүн үйлчилгээнээс татгалзах
73. Арвилан хэмнэх бодлого хэрэгжүүлэх
74. Түрээс төлөхөөс татгалзах
75. Түрээслэхээс татгалзах

- 76. Хэрэглэгчид тухайн нэг орны бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнээс татгалзах
- 77. Хэрэглэгчид нэг бүлэг улс орны бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнээс татгалзах

XV. АЖИЛЧИД, БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭГЧДИЙН ҮЙЛДЭХҮЙ

- 78. Ажилчдын хориг
- 79. Үйлдвэрлэгчдийн хориг

XVI. ДУНДЫН ЭТГЭЭДИЙН ҮЙЛДЭХҮЙ

- 80. Нийлүүлэгчид болон бэлтгэн тээвэрлэгчдийн хориг

XVII. ЭЗДИЙН БОЛОН УДИРДЛАГУУДЫН ҮЙЛДЭХҮЙ

- 81. Худалдаа эрхлэгчдийн хориг
- 82. Үл хөдлөх хөрөнгөө хэрэглүүлэхээс татгалзах
- 83. Хаалгаа барих
- 84. Тоног төхөөрөмжөөр туслахаас татгалзах
- 85. Худалдаачдын “ажил хаялт”

XVIII. САНХҮҮГИЙН ЭХ ҮҮСВЭР ЭЗЭМШИГЧДИЙН ҮЙЛДЭХҮЙ

- 86. Банкинд мөнгө хадгалуулахаас татгалзах
- 87. Хураамж, төлбөр, торгууль төлөхөөс татгалзах
- 88. Өр төлбөр, хүү төлөхөөс татгалзах
- 89. Нөхөн төлбөр хүлээн авахаас татгалзах
- 90. Ашгийн татвараас татгалзах
- 91. Мөнгөн тэмдэгтээс татгалзах

XIX. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ҮЙЛДЭХҮЙ

- 92. Дотоодын хориг тавих
- 93. Худалдаачдыг хар дансанд оруулах
- 94. Тухайн нэг оронд худалдахыг хориглох
- 95. Тухайн нэг орноос худалдан авахыг хориглох
- 96. Олон улсын худалдааны хориг

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖИЛД ҮЛ ХАМТРАХ: АЖИЛ ХАЯЛТ

XX. БЭЛЭГ ТЭМДГИЙН ШИНЖТЭЙ АЖИЛ ХАЯЛТ

- 97. Эсэргүүцлийн зогсолт
- 98. Түр хугацааны ажил хаялт

XXI. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАРЫН АЖИЛ ХАЯЛТ

- 99. Тариачдын ажил хаялт
- 100. Фермийн ажилчдын ажил хаялт

XXII. ТУСГАЙ БҮЛГИЙНХНИЙ АЖИЛ ХАЯЛТ

- 101. Албадсан хөдөлмөрөөс татгалзах
- 102. Хоригдлуудын ажил хаялт
- 103. Ур чадварын мэргэжлийнхний ажил хаялт
- 104. Нарийн мэргэжлийнхний ажил хаялт

XXIII. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ЗОГСОЛТ

- 105. Бүх ажиллагсдын ажил хаялт
- 106. Салбарын ажил хаялт
- 107. Эв нэгдлийн ажил хаялт

XXIV. ХЯЗГААРЛАХ ЗОГСОЛТ

- 108. Нэг, нэгээр ажил хаях, эсхүл орхиж гарах

- 109. Цувж ажил хаях
- 110. Удаашруулах ажил хаялт
- 111. Бүх журмыг мөрдлөг болгон ажиллах
- 112. Өвчтэй хэмээн мэдүүлэх
- 113. Нийтээр ажлаас чөлөөлөгдөх өргөдөл гаргах
- 114. Хязгаарлагдмал ажил хаялт
- 115. Сонголттой ажил хаях

XXV. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРУУДЫН ХАМТАРСАН АЖИЛ ХАЯЛТ

- 116. Цөөнхийг хамарсан ажил хаялт
- 117. Бүх нийтийн ажил хаялт

XXVI. АЖИЛ ХАЯЛТ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХЯЗГААРЛАЛТЫГ ХОСЛУУЛАХ

- 118. Эдийн засгийн хөдөлгөөнийг түр тасалдуулах
- 119. Эдийн засгийн зогсолт хийх

УЛС ТӨРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ҮЛ ХАМТРАХ

XXVII. ЭРХ БАРИГЧ БАЙГУУЛЛАГААС ТАТГАЛЗАХ

- 120. Эрх барих дээд байгууллага, тогтолцоог үл зөвшөөрөх
- 121. Ард нийтийн дэмжлэг үзүүлэхээс татгалзах
- 122. Эсэргүүцлийг өмгөөлсөн эрдэм шинжилгээний бүтээл гаргах, илтгэл тавих

XXVIII. ИРГЭД ЗАСГИЙН ГАЗАРТАЙ ҮЛ ХАМТРАХ

- 123. Хууль тогтоох байгууллагын үйл ажиллагаанд оролцохоос татгалзах
- 124. Сонгуульд оролцохоос татгалзах
- 125. Төрийн албаны сонгон шалгаруулалтаас татгалзах
- 126. Төрийн албаны хэлтэс, агентлаг, бусад байгууллагуудын үйл ажиллагаанд үл хамтрах, татгалзах
- 127. Төрөөс санхүүждэг боловсролын байгууллагаас татгалзах
- 128. Төрөөс санхүүждэг байгууллагуудаас татгалзах
- 129. Хууль сахиулах ажилтнуудад туслахаас татгалзах
- 130. Өөрийн гэр, аж ахуйн нэгжийн хаяг тэмдгийг буулгах
- 131. Томилогдож ирсэн албан тушаалтнаас татгалзах
- 132. Байгууллагыг задлах, татан буулгахыг эсэргүүцэх

XXIX. ИРГЭДИЙН АЯЛДАН ДАГАХ ХУВИЛБАРУУД

- 133. Биелүүлэхдээ хойрго, удаан хандах
- 134. Шууд тушаал, зааваргүйг далимдуулан хүлцэн дагахгүй байх
- 135. Нийтээр үл хүлцэх
- 136. Дүр эсгэсэн хүлцэн дагалт
- 137. Уулзалт, цугларалтаа тараахаас татгалзах
- 138. Суулт
- 139. Цэрэгт татах, албадан гаргах зарланд хариу мэдүүлэхээс татгалзах
- 140. Нуугдах, зугтах, хуурамч бичиг баримт хэрэглэх
- 141. Иргэд ‘хууль бус’ хууль, дүрэм, журмыг үл дагах

XXX. ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛТНЫ ҮЙЛДЭХҮЙ

- 142. Төрийн албан хаагч иргэний хувьд төрөөс олгож буй тусламжыг хүлээн авахаас татгалзах
- 143. Тушаал, заавар олгож буй, мэдээлэл дамжуулж буй шат дамжлага дээр хаалт хийх

- 144. Гацаах
- 145. Захиргааны нэгжийн ажилтнууд үл хамтрах
- 146. Хууль сахиулах байгууллагын ажилтнууд үл хамтрах
- 147. Хууль сахиулах хүчний байгууллагын ажилтнууд зориуд үр нөлөөгүй ажиллах, үл хамтрах
- 148. Хууль сахиулах хүчний байгууллагын эрс эсэргүүцэл

XXXI. НУТГИЙН ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛДЭХҮЙ

- 149. Тушаал шийдвэрийн биелэлтийг удаашруулах, татгалзах
- 150. Төрийн төлөөлөн удирдах байгууллагын нэгжүүд үл хамтрах

XXXII. ОЛОН УЛСЫН ХЭМЖЭЭНД ТӨР ЗАСГИЙН ҮЙЛДЭХҮЙ

- 151. Дипломат болон бусад төрлийн төлөөллөө өөрчлөх
- 152. Дипломат үйл ажиллагааг хойшлуулах, цуцлах
- 153. Дипломат үүднээс хүлээн зөвшөөрөхийг хойшлуулах
- 154. Дипломат харилцаагаа таслах
- 155. Олон улсын байгууллагын гишүүнчлэлээсээ татгалзах
- 156. Олон улсын байгууллагад гишүүнээр элсэхээс татгалзах
- 157. Олон улсын байгууллагаас хөөх

ХҮЧ ҮЛ ХЭРЭГЛЭХ ЗАМААР ХӨНДЛӨНГӨӨС НӨЛӨӨЛӨХ

XXXIII. СЭТГЭЛЗҮЙД НӨЛӨӨЛӨХ

- 158. Цаг уурын нөхцлийг тэсвэрлэх
- 159. Мацаг
  - a. Ёс суртахууны хувьд дарамт үзүүлэх зорилготой мацаг
  - b. Өлсгөлөн зарлах
  - c. Сатъяаграхи мацаг
- 160. Урвуу шүүх ажиллагаа
- 161. Хүчирхийллийн бус заналхийлэл

XXXIV. БИЕЭР НӨЛӨӨЛӨХ

- 162. Хөдөлгөөн хаасан суулт
- 163. Гарахаас татгалзах
- 164. Нийтийн тээвэрт суулт хийх
- 165. Хориглосон газар орох
- 166. Сул жагсаал
- 167. Залбиран хаалт хийх
- 168. Хүчирхийллийн бус аргаар дайран орох
- 169. Хүчирхийллийн бус аргаар агаараас довтлох
- 170. Хүчирхийллийн бус аргаар хориотой газар руу түрэн орох
- 171. Хүчирхийллийн бус аргаар зам хаах
- 172. Хүчирхийллийн бус аргаар биеэ хаалт, хориг болгох
- 173. Хүчирхийллийн бус аргаар эзлэн авах

XXXV. ОЛОН НИЙТЭЭРЭЭ НӨЛӨӨЛӨХ

- 174. Нийгмийн шинэ хэв маяг, институц бий болгох
- 175. Танхим, талбайг дүүргэх
- 176. Удаашруулах
- 177. Тасалдуулан үг хэлэх
- 178. Этгээд жүжиг

- 179. Хоёрдогч нийгмийн байгууллага бий болгох
- 180. Хоёрдогч харилцаа холбооны систем бий болгох

XXXVI. ЭДИЙН ЗАСГААР НӨЛӨӨЛӨХ

- 181. Зогсолтгүй ажиллах
- 182. Ажлын байрандаа ажил хаях
- 183. Хүчирхийллийн бус аргаар газраа эзлэн авах
- 184. Хориог эсэргүүцэх
- 185. Хуурамч үнэт цаас түгээх
- 186. Нөөцийг дуустал худалдан авах
- 187. Хөрөнгө оруулахаас татгалзах
- 188. Ханш унагах
- 189. Худалдан авалтаар дэмжих
- 190. Хоёрдогч зах зээл үүсгэх
- 191. Хоёрдогч тээврийн систем үүсгэх
- 192. Хоёрдогч санхүүгийн систем үүсгэх

XXXVII. УЛС ТӨРИЙН ХУВЬД НӨЛӨӨЛӨХ

- 193. Төрийн удирдлагын системийг хэт ачааллуулах
- 194. Нууц ажилтнуудыг таних мэдээллийг задлах
- 195. Шоронд хоригдохыг эрмэлзэх
- 196. Иргэд 'саармаг' хуулийг үл дагах
- 197. Үүрэг даалгавар биелүүлэхгүйгээр ажиллах
- 198. Хоёрдогч засаг болон параллель засаг байгуулах

Орчуулсан: Т. Бэхцэцэг, Б. Цэгцтөгөлдөр
Хянасан: Т. Энхжаргал

© Зохиогчийн бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан.

Энэхүү материалыг хэсэгчлэн болон бүтнээр авч хэрэглэх тохиолдолд "Альберт Эйнштэйн Институт" болон "Хүчирхийллийн бус Тэмцлийн Судалгааны Төв"-ийн нэрийг дурдана уу!

Эдгээр хүчирхийллийн бус тэмцэл, ухуулгын аргуудын тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл авахыг хүсвэл nonviolentmongolia@gmail.com цахим хаягаар холбогдоорой!